

Betrekken bij
PS-vergadering van
9 oktober 2019

*De leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de statenadviseur mede te delen.*

Samenvatting

**van de vergadering van de
Statencommissie Omgevingsbeleid
gecombineerd met
Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie**

gehouden op 18 september 2019

SAMENVATTING

Vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid gecombineerd met de Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie

Woensdag 18 september 2019

U kunt de agendavoorstellen en de ingezonden brieven, evenals de samenvattingen, via het Staten-InformatieSysteem (SIS) inzien op de website van de provincie onder het volgende adres:
<https://www.drentsparlement.nl/vergaderingen/>.

De lijst met toezeggingen tot en met de vergadering van 18 september 2019 is als bijlage opgenomen bij deze samenvatting.

Aanwezig:

de heer G. Serlie (voorzitter)
de heer M. A. M. Berends (PvdA)
de heer R.A.A. Bosch (PvdA)
de heer R.W. Camies (FvD)
mevrouw L. van Dijken-te Velde (CU)
de heer J.W. Drukker (FvD)
de heer F.P. Duut (OpDrenthe)
mevrouw A.M. Kleine Deters (D66)
de heer T.A. Koopmans (PVV)
de heer J.J. Moes (VVD)
de heer H.R. Nijmeijer (GroenLinks)
mevrouw T. Potharst (PvdD)
de heer R.R. Pruisscher (CU)
de heer A.K. Schoenmaker (Sterk Lokaal)
de heer J.G.M. Schomaker (PvdA)
mevrouw E. Slagt-Tichelman (GroenLinks)
de heer J. Smits (VVD)
mevrouw E.C. Vedder-Monaster (CDA)
de heer S.J. Vegter (CDA)
de heer A.J. Voerman (OpDrenthe)
de heer A. Vorenkamp (PVV)
de heer J.R. Wiersema (Sterk Lokaal)
mevrouw B. Zouine (D66)
mevrouw R.R.M. Zuiker (PvdD)
mevrouw F. Zwaan-Alberts (VVD)
de heer P.A. Zwieters (PvdA)

mevrouw M.W. Veenstra, statenadviseur

Afwezig:

de heer J.F. Bos (FvD)
mevrouw S.D. Kort (PVV) FCBE
de heer E.E.A.A. van Liempd (GroenLinks)
de heer R. du Long (PvdA) FCBE

de heer W.L.H. Moinat (SP)
de heer H. Omlo (FvD) FCBE
de heer H.H. Veldsema (CU)
de heer H. van de Weg (SP)

Aanwezige FCBC-leden:

mevrouw B. van den Berg-Slagter (CU)
de heer Blinde (FvD)
de heer E. Bos (GroenLinks)
mevrouw C.M.J. Mentink-Broekhuis (CDA)
de heer B. van Dekken (CDA)
mevrouw G.J. Dijkers (SP)
mevrouw A.E. van der Ham (Sterk Lokaal)
de heer H. Loof (PvdA)
de heer R. Mäkel-Luttikhuisen (SP)
mevrouw W.M. Meeuwissen-Dekker (VVD)
mevrouw F.S. Mensen-Maat (PvdA)
de heer R.C.J. van der Meijden (SP)
mevrouw S.J. Peek-Niemeijer (PvdD)
de heer S.R. Pormes (GroenLinks) tot 16.50 uur
de heer H.J. Pragt (D66)
mevrouw J. Roggen (PvdA)
de heer N.A. Uppelschoten (PVV)
de heer H. Velzing (FvD)
de heer G. Zuur (CDA)

Voorts aanwezig de leden van GS:

de heer C. Bijl (PvdA)
de heer H.G. Jumelet (CDA)
de heer J.N. Kuipers (GroenLinks) afwezig van
13.00 – 14.30 uur
de heer Stelpstra (CU)

Afwezig het lid van GS:

de heer H. Brink (VVD)

1. Opening

De voorzitter, de heer Serlie, opent de vergadering. De heer H. van de Weg (SP) wordt vervangen door de heer H. van der Meijden en de heer W.H. Moinat (SP) wordt vervangen door mevrouw G.J. Dijkers.

2. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt conform vastgesteld.

3. Mededelingen

De mededeling van de gedeputeerde Bijl hoort bij OGB en zal gedaan worden na agendapunt 6.

4. Rondvraag

Mevrouw Mentink (CDA): Volgens het Dagblad van het Noorden loopt het Noorden leeg als gevolg van verhuizing van jongeren, dalend geboortecijfer en vergrijzing. Het CDA vraagt zich af of de genoemde cijfers juist zijn en de fractie maakt zich zorgen over wat dit voor de toekomst van Drenthe betekent. Welke voorzorgsmaatregelen kunnen genomen worden.

Gedeputeerde Kuipers (GL) geeft aan dat het DvHN CBS-cijfers heeft gebruikt. Dat zijn prognoses, geen feiten. De eigen cijfers van ABF Primos laten iets minder extreme gevallen zien, maar wel dezelfde trend. Rond 2035 is de krimp het sterkst i.v.m. het overlijden van de babyboomgeneratie. De provincie zet in op goede voorzieningen in kleine kernen, bereikbare zorg, uitvoering van functieverbreiding van dorpshuizen en op noaberschap. Samen met gemeenten en maatschappelijke partners brengt de provincie in beeld waar knelpunten liggen.

5. Wijziging van de verordening REP-SNN, Statenstuk 2019-896 (FCBE)

Samenvattende reactie van de fracties

OpDrenthe vindt dit een goed voorstel, maar vraagt zich af of de toegezegde gelden juridisch gezien niet in de faillissementsboedel horen. D66 vindt het voorstel goed, maar vraagt waarom de aanpassing nu wordt ingezet. Sterk Lokaal is voor en vraagt hoeveel geld er nog beschikbaar is van het subsidiebudget en of er nog projecten zijn die binnen de nieuwe termijn afgemaakt kunnen worden. Het FvD vraagt naar de reden van verlenging voor drie jaar, of er spoed in de procedures kunnen komen en of er door het faillissement van de penvoerders ook publiek geld verloren is gegaan. Het CDA pleit voor meer ruimte voor de penvoerders rondom faillissementen. Bij een wijziging van artikel 19 dat er bij faillissement niet automatisch ingediend moet blijven worden, kan wat betreft het CDA het stuk door als gewijzigd A-stuk. De PVV vraagt of dit het enige geval is, anders is er striktere controle nodig voor toekenning van subsidies aan penvoerders.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord.

Gedeputeerde Jumelet als vervanging van gedeputeerde Brink merkt op dat de aanpassingen van technische aard zijn en aanleiding was het faillissement. Door de aanpassing wordt voorkomen dat de subsidie in de faillissementsboedel terecht komt. Het voorstel tot verlenging wordt nu gedaan, omdat grotere projecten langere uitvoeringsperioden nodig hebben. Er zijn voldoende projecten en deze kunnen doorlopen tot 2025. Van het subsidiebudget is nog € 4 miljoen over. De subsidie is door de PS-en van Groningen, Fryslân en Drenthe vastgesteld en ook de wijzigingen zullen door deze drie PS-en goedgekeurd moeten worden. Dit maakt een andere formulering van artikel 19 lastig, maar het is uit te zoeken of hier nog op geanticipeerd kan worden.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat Statenstuk 2019-896 als A-stuk behandeld kan worden in de Statenvergadering van 9 oktober 2019.

6. Ingekomen stukken FCBE

Voorhangprocedure C.1

C.1 *Voorgenomen subsidieverlening aan de gemeente Emmen (brief 10 september 2019)*

De PVV vraagt waarom de provincie € 250.000 subsidie voor de ontwikkeling van het Cultuur Kwartier Rensenpark in de grootste gemeente van Drenthe geeft. De fractie vindt dit een taak voor Emmen zelf en geeft het geld liever aan kleine gemeenten.

Gedeputeerde Bijl merkt op dat de provincie het park niet zal ontwikkelen, maar alleen doet wat bij de investeringsagenda is besloten. Er wordt niet gekeken naar grote of kleine gemeenten. Cultuur is voor de hele provincie.

Overige brieven:

A.1 *Jaarrekening 2018 Nazorg fonds gesloten stortplaatsen provincie Drenthe (brief 25 juni 2019)*

Het CDA vraagt uitleg waarom er geen naheffing aan Attero is opgelegd. Er is unaniem een amendement aangenomen dat dit moet gebeuren bij een structureel rendement van minder dan 5%.

Gedeputeerde Stelpstra geeft aan dat het moeilijk is Attero tot andere gedachten te brengen om de beleggingsagenda anders aan te sturen. Een motie is niet afdwingbaar.

Het CDA besluit dit punt te agenderen voor de volgende commissievergadering. Een motivering volgt nog.

A.2 *Afdoening toezegging informatie Ondernijingsbeeld (25/6/19)*

De fracties van VVD, CDA, CU en FvD verzoeken om een bijeenkomst te organiseren over het ondernijingsbeeld van Drenthe.

Gedeputeerde Bijl zal dit verzoek voorleggen aan de voorzitter van het college van GS.

A.4 *Vormgeving samenwerking in de aanpak Vitale Vakantieparken (brief 2 juli 2019)*

Het CDA verzoekt deze brief mee te nemen in de toezegging rondom brief A.2.

A.5 *Actuele ontwikkelingen en Jaarverslag 2018 GAE NV (brief 15 juli 2019)*

Het FvD wil deze brief agenderen voor de eerstvolgende commissievergadering. Een motivering volgt.

A.7 *Beschrijving financieel instrumentarium (brief 2 juli 2019)*

Het FvD verwijst naar p. 8 van het Financieel Instrumentarium en vraagt hoe het bekostigen van publieke taken zich verhoudt tot de lening aan de WMD.

Gedeputeerde Bijl merkt op dat de lening aan de WMD niet in strijd is met de regelgeving.

A.9 *Wijziging subsidietoekenning Regionaal Investeringsfonds Skills4Future (brief 3 september 2019)*

De PVV vraagt waarom er nu al subsidie wordt toegewezen, terwijl de subsidieaanvraag op grond van een procedurele fout is afgewezen.

Gedeputeerde Bijl geeft aan dat er vertrouwen is dat dit project goed zal gaan en wil de ontwikkeling van dit project niet in de weg staan. Vandaar dat er voor een jaar middelen beschikbaar zijn gesteld.

A.10 *Werelderfgoednominatie Koloniën van Weldadigheid (10/9/19)*

Het CDA complimenteert het college dat dit gelukt is.

A.11 Subsidieregeling Slimme Demonstratiefabrieken provincie Drenthe (brief 10 september 2019)
De PVV vraagt wat ontvangende bedrijven doen voor € 1 miljoen subsidie, anders dan aan andere bedrijven laten zien hoe zij werken.

Gedeputeerde Jumelet i.p.v. gedeputeerde Brink merkt op dat de subsidie maximaal € 200.000 per bedrijf bedraagt. Het geld is bedoeld voor innovaties om bedrijven verder te brengen.

Mededeling voorzitter: De commissieleden hebben nog een week de tijd om zich aan te melden voor de lezing 'Panorama Nederland' door de Rijksbouwmeester uit Den Haag, op 25 september 2019.

De FCBE-leden vertrekken of nemen plaats op de publieke tribune.

Mededeling gedeputeerde Bijl: Er wordt pas in april 2020 in de Staten gesproken over de verdubbeling van de N34, omdat er gestreefd wordt naar maximale zorgvuldigheid in het proces.

7. Afspraken en maatregelen Klimaatakkoord; Statenstuk 2019-897

De brieven A.17 (Klimaatakkoord) en A.25 (Voortgang aanpak stikstofproblematiek) kunnen hierbij betrokken worden.

Samenvattende reactie van de fracties

OpDrenthe is niet blij met de dreiging van de dwangmaatregel van de Rijksoverheid om zo nodig de provincies buiten spel te zetten. De fractie is bang dat niet alles met gesprek opgelost kan worden. Wel juicht de fractie het toe dat de inwoners mee moeten doen om de klimaatdoelen te behalen. De PvdA wil zich optimaal inspannen om de klimaatdoelen te halen samen met de inwoners van Drenthe, met haalbare, betaalbare en realistische maatregelen. Uitgangspunten zijn hierbij een toegankelijk collectief en een coöperatief klimaatbeleid, waarbij de provincie de randvoorwaarden schept. Bij gemeentegrenzen overschrijdende plannen lijkt toetsing aan provinciale kaders wenselijk. Wil ruimte voor kleine initiatieven en voor technische ontwikkelingen. Vraagt welke rol PS kunnen hebben in het faciliteren van opslagcapaciteit bij gebrek aan netcapaciteit en hoe PS betrokken worden in de P&C-cyclus. D66 wil zich inzetten voor beleid en regelingen die bijdragen aan de kringloopeconomie met een totale samenhang tussen de verschillende sectoren. Wil naast een inspanningsverplichting ook een resultaatverplichting voor de energietransitie en steun voor kleine particuliere initiatieven. Als compensatie voor de derving van de opcenten bij elektrisch vervoer stelt de fractie voor belasting op te leggen aan de gebruiker i.p.v. de eigenaar (leasemaatschappijen). Verzoekt het college dit voorstel neer te leggen bij het IPO. GroenLinks vraagt met welke partners het college werkt aan het regionale mobiliteitsprogramma en of PS hierbij kunnen aansluiten. Kijkt uit naar de voortgangsrapportages van de agenda Boeren, Burgers en Biodiversiteit en de regiodeal Natuur-inclusieve landbouw en vraagt of er al een nieuwe opdracht mogelijk is voor de veehouderijen in de Natura 2000 gebieden. Hoe is de uitvoering en handhaving van de verplichting van bedrijven om duurzame investering te doen en hoe staat het college tegenover een regisserende rol bij de verschillende thema's van het Klimaatakkoord. Het CDA vindt dat de eerste serieuze stap nu moet worden gezet, door alle inwoners samen t.b.v. de jongeren van nu. De Drentse randvoorwaarden zijn: haalbaar, betaalbaar, realistisch met een evenwichtige lusten-lasten verdeling. De inspanningsverplichting moet er zo snel mogelijk komen, een resultaatverplichting past hier niet bij. Een extra doelstelling van de Rijksoverheid bovenop de bestaande doelstellingen is onacceptabel. De SP vraagt toezeggingen over het terugzien van de RES-plannen en over schade door CO₂-opslag op land. Vraagt aandacht voor een groot draagvlak onder de inwoners en om financiële steun aan lokale energiecorporaties.

Verder wil de SP een inschatting van het college over wat de actualisatie op het gebied van energiebesparing bij grote bedrijven gaat opleveren. Het FvD wijst op drie punten die ontbreken in het klimaatakkoord: de technische onderbouwing voor haalbaarheid, kosten-batenanalyse en een plan B. Verwijt dat het akkoord is opgesteld door uitsluitend belijdende leden van de 'Heilige Klimaatkerk der laatste Dagen'. Andersdenkenden hebben met gedegen argumenten gewezen op de technische onhaalbaarheid, het niet realiseren van de beoogde CO₂-uitstoot en op economische ontwrichting. Volgens de fractie ligt de enige oplossing om de CO₂-uitstoot te realiseren in onmiddellijk en vol inzetten op kernenergie. De VVD geeft aan dat het Klimaatakkoord nog een concept is. Staat achter het Statenstuk, maar niet achter bijlage 2, de integrale zet van afspraken en maatregelen, omdat de teksten haaks staan op de uitgangspunten van het collegeprogramma. Zij vraagt de mening van het college over de uitleg van bijlage 2 en wat het college gaat doen om de verschillen te overbruggen. Wil zich verbinden aan een inspanningsverplichting, maar niet aan een resultaatverplichting. Wil samen met medeoverheden, bedrijven en andere partijen tot oplossingen komen om de CO₂-reductie te halen.

De CU kijkt positief naar het klimaatakkoord, vanuit de gedachte een toekomst voor de komende generaties achter te laten, maar heeft een zestal vragen: Hoe leest het college het klimaatakkoord en de RES, kunnen het klimaatakkoord en de regionale mobiliteitsprogramma's integraal benaderd worden, wat is de houding van de industrie t.o.v. de generieke CO₂-heffing en de werkgelegenheid in de regio, wat vindt het college van de realisatie van extra bos, hoe staat het met het combinatiemodel hernieuwbare energie - andere functies en waar ligt de grens voor het opwekken van de benodigde energie en over programmering. De PvdD verwijst naar het IPCC-rapport, waar op de noodzaak van verduurzaming van het landgebruik wordt gewezen. Vertrouwt erop dat gedeputeerde Stelpstra alle kansen zal gebruiken om de benodigde maatregelen te treffen. Drenthe kan veel meer doen dan alleen het Veenweidenprogramma. Vraagt of het Klimaatakkoord uitgewerkt kan worden in een integraal Landbouw & Landgebruik visie. Ook vraagt de fractie of er een integraal mobiliteitsprogramma is en of GAE en uitstoot van fijnstof en stikstof ook daarin zijn betrokken. Sterk Lokaal wil werken aan informatie, participatie, communicatie en draagvlak samen met overheden, belangenorganisaties en zeker met de inwoners. De fractie wil starten met halen bij de organisaties i.p.v. te brengen. De PVV is van mening dat dit Klimaatakkoord problemen oproept i.p.v. dat het kansen geeft voor de economische ontwikkeling en dat de doelstelling en de oplossingen gebaseerd zijn op fictie. De fractie vindt het Klimaatakkoord een product van belanghebbenden en actiegroepen en ziet zelf meer in kernenergie. Zij vraagt of de uitbreiding van het elektriciteitsnet met hoge kosten goed is voor de economie. Gaat de beloften van gedeputeerden en de uitwerking van het Klimaatakkoord nauwgezet volgen.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord

Gedeputeerde Stelpstra geeft aan dat de grote lijn in het Klimaatakkoord is om samen praktisch aan de slag te gaan. Hij meldt dat de fracties de definitieve versie van de appreciatie van het IPO op tijd zullen ontvangen. Wat betreft het Klimaatakkoord beperkt hij zich tot de feiten. De ambities staan in de Omgevingsvisie, de randvoorwaarden zijn: haalbaar, betaalbaar, realistisch en draagvlak bij de inwoners van Drenthe. De kern en de aard van het Klimaatakkoord is het goede bestuurlijke gesprek en de fracties kunnen helpen door zaken aan te kaarten bij hun fracties in Den Haag. De insteek van de voordracht blijft zoals vermeld. In de formuleringen gaat het uitdrukkelijk om inspanningsverplichtingen, afspraken i.p.v. maatregelen en helder gemaakte randvoorwaarden. Het college wil actie zetten op kleinschalige projecten m.n. in de netwerkcapaciteit. De inspanningsverplichting moet wel tot resultaten leiden. Het college wil dit bij bedrijven bereiken d.m.v. overleg en gesprek i.p.v. direct met handhavende maatregelen komen, maar tegelijkertijd wordt er toch bij het RUD gevraagd naar meer kennis over handhaving. Voor de inwoners zijn gemeenten de eerste aanspreekpunten. De decentrale overheden maken zich hard voor de techniek neutrale inzet

bij innovaties. Bij de windmolens in de Veenkoloniën was geen sprake van een techniek neutrale opgave of uitdaging. De provincie zet in op de RES en wil zelf de verantwoordelijkheid nemen. De grootste vervuilende bedrijven zijn zelf ook bereid aan energiebesparing te doen. Energiecorporaties hebben aandacht van het college, maar een cofinanciering van € 5 miljoen is niet de meest handige manier om dit complexe probleem op te lossen. Over de CO₂-opslag op zee komt volgend jaar een nieuw visiestuk.

Gedeputeerde Bijl behandelt de punten Financiën en Mobiliteit.

Financiën: Op dit moment brengt de motorrijtuigenbelasting € 59 miljoen op. Door het elektrisch rijden derft de provincie belasting. Er zal worden geprobeerde de derving te compenseren en op de achtergrond speelt een nieuw provinciaal belastingbestuur. De suggestie van D66, bij lease de belasting voor gebruiker i.p.v. eigenaar, wordt regionaal meegenomen.

Mobiliteit: het infrastructuurfonds wordt omgezet in een mobiliteitsfonds. Er moeten, door de Staten in te vullen, regionale mobiliteitsprogramma's komen en een lange termijnvisie mobiliteit. Er moet gesproken worden over het aansluiten van de fysieke infrastructuur op apps. De gedeputeerde weet niet of GAE in een regionaal mobiliteitsprogramma terecht komt. De insteek is om GAE een onderdeel te laten worden van de nationale aanpak vliegvelden.

Gedeputeerde Jumelet bespreekt het punt Natuur en het punt Landbouw & Landgebruik.

Natuur: Er zal werk gemaakt worden van het rapport 'Boeren, Burgers en Biodiversiteit' en van de opdracht om 6000 ha bos en bomen extra in Drenthe te realiseren: bomen in stedelijke omgeving en bos in het Natuurnetwerk Nederland.

Landbouw & Landgebruik: Er wordt de voorkeur gegeven aan interventies die leiden tot een betere koolstofbalans en die bijdragen aan de transitie naar een kringlooplandbouw, conform de visie 'Waardevol en verbonden' en het daarbij aangetekende realisatieplan. Voor broeikasemissies moet gezocht worden in bestaande programma's en niet uitsluitend in die van de landbouwsector. Met elkaar proberen om in de landbouw in Drenthe een goed verdienmodel en toekomst voor bedrijven te houden.

Gedeputeerde Kuipers behandelt de Veenweidengebieden en de Woonagenda.

Veenweidengebieden: Het college is in gesprek met gemeenten en LTO over de grondwaterstand en het vasthouden van CO₂ en de bodemdaling in veenweidengebieden. In het Klimaatakkoord worden deze gebieden expliciet genoemd. Drenthe is uitgenodigd om aan te sluiten bij de tafel om te praten over de vertaalslag Klimaatakkoord naar wat te doen.

Woonagenda: In gesprek met alle partners worden alle woonaspecten in de volle breedte integraal besproken.

Toezeggingen

Gedeputeerde Stelpstra zegt toe dat:

1. Er een nieuwe versie komt van het concept Klimaatakkoord bijlage 2.
2. PS gaan de definitieve versie van de appreciatie van het IPO op tijd ontvangen.

Gedeputeerde Bijl zegt toe om de suggestie van D66 om leasemaatschappijbelasting op te leggen aan de gebruiker i.p.v. aan de eigenaar, regionaal mee te nemen.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat Statenstuk 2019-897 op de PS-vergadering van 9 oktober 2019 als B-stuk zal worden behandeld.

8. Startnotitie Regionale Energiestrategie (RES) Drenthe 1.0; Statenstuk 2019-898

Samenvattende reactie van de fracties

OpDrenthe vraagt opheldering over de reden dat Drenthe op voorhand geen taakstelling krijgt. Verder verzoekt de fractie om zo helder en eerlijk mogelijke communicatie over eventueel eenzijdig ingrijpen door de overheid. OpDrenthe wil de formulering 'lasten en lusten moeten goed worden verdeeld' vervangen door 'Conform het akkoord worden de minima ontzien en voor het overige wordt de gehele operatie woonlastenneutraal uitgevoerd'. GroenLinks mist ambitie en kaders vanuit de RES-energietafel. Er is geen dwang aan de orde als de op te wekken 40% hernieuwbare energie en de ca. 145.000 te verduurzamen woningen in Drenthe verdeeld worden over de twaalf gemeenten. Wil de warmtevisie integraal meenemen in de RES en vraagt aan GS wat mensen, ook grootverbruikers, kunnen betekenen in de ambitie. Ook de vraag of het college al zicht heeft op reacties van de gemeenteraden over de Startnotitie. De PvdA vraagt hoe de provincie de gemeenten inhoudelijk en financieel kan steunen en of de Drentse energieloketten blijven bestaan. Heeft twee vragen bij de samenwerkingsorganisatie: is er ook inbreng van afvaardiging vanuit huurdersorganisaties in de regiegroep en is het wenselijk dat een groep volksvertegenwoordigers meedenkt over hoe een doelgroep betrokken kan worden in het proces. Is het niet verstandig om in IPO-verband te anticiperen op het niet of onvoldoende tot stand kunnen brengen van nieuwe installaties door gebrek aan netcapaciteit. Zien graag online een continue en actuele stand van zaken rondom de 35TWh. Wil graag concretisering van de vormen van duurzame energie die ingezet mogen worden. Verzoekt de andere partijen steun te zoeken bij hun partij in de Tweede Kamer voor een motie rond een voorrangregeling t.b.v. lokale initiatieven. D66 wil graag constructief bijdragen in het bedenken van oplossingen en wil voor het behalen van de energiedoelstelling ruimer en creatiever denken. Oppert de mogelijkheid om over de grenzen te kijken, bijvoorbeeld voor niet langer gesubsidieerde, ontmantelde Duitse windmolens. Verzoekt de gedeputeerden op eigen initiatief op onderzoek te gaan over de grenzen voor wat betreft zonne-energie. Initiatieven kunnen door de hele provincie heen gerealiseerd worden, niet alleen op plaatsen waar al kabels liggen. Wil graag dat de Staten betrokken worden. FvD is het oneens met de strekking van het de Startnotitie en zal de Drentse RES dan ook kritisch volgen. De op p.5 van de Startnotitie genoemde ambitie noemt dat 50% van de energie hernieuwbare elektriciteit betreft, vraag is waar de overige 50% vandaan komt. Ook de vraag wanneer het op p.6 genoemde effect van de maatregelen voor het terugdringen van de CO₂-uitstoot ter beschikking komt en wat de systematiek van de meting van de CO₂-uitstoot daarbij is. Het CDA oppert dat de tekorten bij gemeenten en provincie de energietransitie en de eerlijke verdeling van lusten en lasten negatief kunnen beïnvloeden. Deze tekorten ontstaan door de trap-op-trap-af-systematiek van het Rijk: Het Rijk geeft meer of minder geld ongeacht de op tafel liggende opgaven. Het CDA suggereert dat de gemeenten plus provincie en het IPO de effecten van deze systematiek moeten heroverwegen. De VVD vraagt om bevestiging van de data van oplevering van een concept-RES en een RES-Drenthe 1.0 en vraagt welke cijfers van alle wisselende cijfers nu de juiste zijn bij de RES. Wil vasthouden aan de energie neutrale vorm in het halen van de cijfers van hernieuwbare energie. De alinea over 'Wat als het niet lukt' op p.4 van de Startnotitie mag van de VVD worden geschrapt. De VVD wil als Staten een monitorende rol hebben in het proces. De PvdD wil meer aandacht voor energiebesparing en mist de integraliteit van de energietransitie, duidelijke kaders en instrumenten m.b.t. de provinciale regie, tussendoelen en de visie op toegenomen vraag aan energie voor koelte in de zomer. Waar bestaat de regie uit en wat komt in het communicatie- en participatieplan te staan. Wil dat de gedeputeerden de landelijke klimaatmonitor gebruiken en dat PS deze ook kunnen inzien. Verder nog enkele vragen: Wordt het tussendoel van 25% hernieuwbare energie in 2020 gehaald; Hoe kunnen lokale initiatieven meegenomen worden en hoe kan de kwaliteit daarvan bevorderd worden. Ziet de aanbevelingen van het NRK-rapport van 2018 'Energie in transitie' graag terug in de RES en wil het NRK-rapport 'Lusten en lasten van de energietransitie' agenderen.

De CU wil graag dat inwoners, ondernemers en overheden samen werk maken van de energietransitie, waarbij de draagkracht van een gebied en haar inwoners scherp in de gaten moet worden gehouden. Hoe komt de Drentse RES tot stand en welke rol ligt hier voor de provincie? Deze samenwerking moet van onderop, maar ook vanaf het begin plaatsvinden en de CU wil ook minder enthousiaste mensen mee laten doen. De CU vraagt of de gemeenten al proactief aan de slag zijn met hun inwoners. Verder de vraag of het voorleggen van het concept RES in de derde fase bedoeld is ter besluitvorming. De PVV vraagt of GS zich geen zorgen maken over het ruimtebeslag door windturbines en zonneparken en over het warmtenetbeleid. Ook de vraag hoe GS de 'geen gas'-opgave ziet in Drenthe gezien de verspreide bebouwing, oude woningen, kleine woonwijken en gemiddelde inkomens.

De PVV maakt zich zorgen over de industrie en werkgelegenheid, omdat de energiekosten waarschijnlijk gaan verdubbelen en vraagt of gemeenteraden in Drenthe worden overruled.

Sterk Lokaal wil particulieren en bedrijven de ruimte geven om kansen te benutten bij de energietransitie en een stuk eigen regie bij de decentrale overheden leggen. Energie die niet gebruikt wordt, hoeft ook niet opgewekt te worden. De fractie ziet liever zonnepanelen op industriedaken dan in de natuur en op landbouwgebieden. Goede informatie en communicatie is nodig om van draagvlak een succes te maken. De SP vraagt hoe maatschappelijk draagvlak wordt georganiseerd en gestimuleerd. Kan de landelijke website Klimaatmonitor dienen als start voor de provincie voor informatie, aanpak, monitoring e.d.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord

Gedeputeerde Stelpstra geeft aan dat de Startnotitie zich primair richt op elektriciteit en warmte. In de RES in Drenthe werken allereerst provincie, gemeenten en waterschappen samen. Daarnaast zijn er ook een groot aantal andere partijen bij betrokken. Dat de provincie de regie neemt, betekent: Samen met de gemeenten en eventueel de waterschappen het beleid uitvoeren dat in de Omgevingsvisie is vastgesteld. Gedeputeerde Brink zal nog richtlijnen voor de ruimtelijke ordening meegeven.

De provincie, het IPO, de VNG en de Unie van Waterschappen werken mee aan het Klimaatakkoord. De RES is een gezamenlijk instrument, maar de gemeenten staan als eerste overheid het dichtst bij de inwoners en nemen ook de eerste verantwoordelijkheid. Ook biedt de RES veel ruimte aan gemeenten om een eigen beleid te voeren. In het coalitieakkoord staat dat er een apart plan wordt gemaakt voor communicatie en participatie. De inhoud van dit plan is nog niet bekend. Het college probeert de RES uiterlijk juni 2020 klaar te hebben. De Staten krijgen een definitieve RES 1.0 voorgelegd om over te besluiten. De concept RES wordt voorgelegd om over te spreken, niet om over te besluiten. De 25% CO₂-reductie is een landelijk doel. Dat betekent niet dat Drenthe dan ook 25% reductie moet nastreven. De provincie heeft 'woonlasten neutraal' als uitgangspunt, als kader. Warmtenetten zullen woonlasten neutraal gebeuren. Alle partijen zullen gezamenlijk kijken hoeveel TWh er op dit moment is en tot hoeveel TWh Drenthe kan komen, maar er wordt geen concrete doelstelling genoemd. Het beleid is door PS vastgesteld en in de komende tijd wordt wel duidelijk of de idealen gerealiseerd kunnen worden. De 35 TWh is een landelijk doel. De provincie blijft inzetten op het energieloket. Het motto van de CU 'Van onderop en van het begin af' gesprek tussen gemeenten en inwoners, neemt de gedeputeerde mee naar de energietafel. Draagkracht moet samen met de gemeenten vormgegeven worden. Er wordt een communicatie opzet gemaakt, waarbij ieder zijn eigen verantwoordelijkheid heeft, deze wordt eind oktober aan de energietafel besproken. Het is misschien een interessante gedachte om in het kader van het Klimaatakkoord per sector mee te denken over betrokkenheid. Het is niet zinvol om doelstellingen af te spreken, terwijl de netcapaciteit onvoldoende is. Het over de grenzen heen denken, wordt beperkt door Europese regels en door technische mogelijkheden. Op dit moment wordt door het PBL (= Planbureau voor de Leefomgeving) gewerkt aan een uniforme doorrekenmethode voor het effect van maatregelen. Het vonnis over het 40puntenplan van Urgenda is uitgesproken richting Staten, niet in de richting van de provincie. De Staten moeten zich aan dit vonnis houden.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat Statenstuk 2019-898 op de PS-vergadering van 9 oktober 2019 als B-stuk zak worden behandeld.

9. Wijziging Verordening subsidies Plattelandsontwikkelingsprogramma 2014-2020 (Verordening POP3-subsidies provincie Drenthe); Statenstuk 2019-892

Samenvattende reactie van de fracties

De PvdA is via een ambtelijke organisatie te weten gekomen dat een eigen bijdrage niet nodig is bij agrarische natuurverenigingen, omdat die geen eigen kapitaal hebben om als cofinanciering in te zetten. De Rijksregeling wordt door gekopieerd naar de Provinciale verordening. Het CDA geeft twee thema's aan waar boeren tegenaan lopen: De individuele boer heeft weinig invloed op zijn eigen inkomsten en grassroots initiatieven zijn vaak financieel niet daadkrachtig genoeg om in aanmerking te komen voor een POP3-subsidie. Met de wijziging in de regeling vloeit er geld terug naar de Veenkoloniën. De PvdD vraagt of er ook een voorkeur wordt uitgesproken voor biologisch agrarische bedrijven. De CU stemt graag in met de wijziging. De PVV vraagt zich af of biodiversiteit en vergroening wel innovaties zijn, of er nog cofinanciering door de provincie nodig is en of er speciale gewassen geteeld moeten worden om akkervogels bij de gevaarlijke windturbines weg te houden. GroenLinks steunt de maatregel, maar vraagt zich af hoe er nog openstellingen kunnen zijn die niet binnen de gestelde termijn van drie jaar klaar kunnen zijn, of er nog op een verlengde termijn geregeld kan worden en of GS bereid zijn om in IPO-verband zich in te zetten voor een overgangsregeling.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord.

Gedeputeerde Jumelet geeft aan dat de PvdA het antwoord op de vraag van de PVV over cofinanciering heeft gegeven. De verordening is aan te passen om zonder cofinanciering de middelen beschikbaar te krijgen. De GOB-periode loopt van 2014-2020. Een nieuwe laat nog even op zich wachten i.v.m. discussies in Brussel, maar GS gaan ervan uit dat er een POP4 komt, zodat er weer geld uit Europa in de Veenkoloniën komt. De gelden zijn de inzet voor de agenda om de beschikbare middelen ook in zijn totaliteit te kunnen besteden. Innovatie Veenkoloniën betekent dat er ook op zoek wordt gegaan naar nieuwe rassen, nieuwe mogelijkheden, vergroening en een impuls voor biodiversiteit. Voor de ontwikkeling hiervan is er in Drenthe een agrarisch natuurcollectief. Er wordt niet specifiek een voorkeur uitgesproken voor biologisch agrarische bedrijven. Er is sprake van ecoregelingen, maar die zijn nog onder discussie.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat Statenstuk 2019-892 als A-stuk zal worden behandeld op de PS -vergadering van woensdag 9 oktober 2019.

10. Brief van Stop Zoutwinning van 20 maart 2019 over zoutwinningsplannen NEDMAG

Geagendeerd op verzoek van de Statenfractie PVV

Op dit agendapunt heeft zich een spreker aangemeld, J.P. Dessart namens Stichting stop zoutwinning. De bijdrage van de spreker is bij de samenvatting gevoegd. Een aantal fracties heeft verhelderende vragen gesteld aan de inspreker en de fracties bedanken de inspreker voor zijn bijdrage.

De heer Vorenkamp van de PVV is van mening dat er sprake is van veronachtzaming van de belangen van de inwoners. NedMag lijkt bewust niet met de verontruste inwoners te spreken en er wordt geen uitvoering gegeven aan het protocol voor schadeafhandeling.

Het is nodig dat de omgekeerde bewijslast onderstreept wordt. Het kan niet dat NedMag en de NAM naar elkaar verwijzen en daarmee weggomen. De PVV vraagt naar de reacties van GS en de fracties.

Samenvattende reactie van de fracties

De fracties die gesproken hebben, geven aan achter de PVV-standpunten t.a.v. de zoutwinning te staan. Ook Sterk Lokaal steunt de PVV.

Verder geven de fracties aan

GroenLinks vraagt aan PS om invloed uit te oefenen op een goede informatievoorziening voor de Drentse inwoners, om via de NOM invloed uit te oefenen op de aandeelhoudersvergadering van de NedMag en om nadere informatie op te vragen bij de SodM over de huidige stand van zaken.

De PvdA adviseert geen nieuwe toestemming tot zoutwinning in het getroffen gebied te geven, omdat er nog geen enkele duidelijkheid is over de stabiliteit van de cavernes en de effecten hierop bij nieuwe zoutwinning. Als onderzoek uitwijst dat risico's zich voordoen en onbeheersbaar zijn, moet de zoutwinning stopgezet worden. De schadeafhandeling moet op orde zijn en omgekeerde bewijslast zou moeten gelden. Het FvD geeft aan dat de ingestorte caverne bij Tripscompagnie en de daarbij opgetreden lekkage aantoont dat zoutwinning niet zonder gevaren is. De fractie heeft een ander beeld van duurzaamheid dan de door NedMag geclaimde duurzaamheid uit de gepubliceerde Greenwash video's. De SP vraagt of het schadeprotocol wordt aangepast na de ingediende wijzigingen op de wetten betreffende het nieuwe omgevingsrecht en het compensatierecht en vraagt of de wijzigingen een negatief effect hebben op de mogelijkheden in beroep te gaan en op de grootte van de schadevergoeding.

Het CDA merkt op dat zoutwinningsbedrijven te weinig aandacht hebben voor preventieve onderhoudsmaatregelen, risico's op lange termijn en onderzoek naar het gedrag van cavernes. Deze drie onderwerpen zouden volledig in de voorwaarden van het winningsplan moeten worden gegarandeerd. De fractie vraagt GS aan te dringen op één schadeloket voor alle vormen van mijnbouw en omgekeerde bewijslast voor het hele land. De VVD vindt dat de burger tamelijk machteloos is in deze situatie en pleit ook voor invloed van de provincie via de aandeelhoudersvergadering, één schadeloket voor mijnbouw en omgekeerde bewijslast. De PvdD geeft grote prioriteit aan dit punt en wil dat de provincie zijn verantwoordelijkheid neemt en uitzoekt wat er speelt. De fractie pleit ook voor omgekeerde bewijslast. De CU vindt dat schade door mijnbouw voorkomen moet worden en indien er wel schade optreedt, deze vergoed moet worden. De fractie vraagt het college een informatiemoment te organiseren over NedMag en vraagt verder wat het college kan doen dat mensen die schade hebben niet heen en weer worden gestuurd en of er al een planning bekend is voor de aanpassing van de structuurvisie ondergrond.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord

Gedeputeerde Stelpstra gaat met collega's overleggen of invloed uitoefenen via de aandeelhoudersvergadering mogelijk is volgens de regelgeving. Hij wacht nog op een complete adviesaanvraag over een winningsplan. Volgens de laatste gegevens zal er geen nieuwe boorput geslagen worden in het gebied Zuidlaarderveen – Kielwindeweer. Het SodM adviseert dat zoutwinning onder striktere voorwaarden moet plaatsvinden en dat er een waarborgfonds voor de toekomst komt om schade uit te kunnen keren en dat er een goede schadeafhandeling komt. GS staan allereerst voor veiligheid en verder voor een goede schadeafhandeling. Het college zal aandringen op het publiekelijk maken van het onderzoek dat is uitgevoerd. Wachten eerst het rapport voor de aanvraag van de winningsvergunning af. Volgend jaar wordt de structuurvisie planning besproken.

De heer Vorenkamp PVV vindt de gedeputeerde wat aarzelend in zijn beantwoording, gezien de urgentie van de problematiek.

Toezeggingen

Gedeputeerde Stelpstra zegt een informatiemoment over NedMag toe als daar behoefte aan is.

De voorzitter concludeert dat dit agendapunt voldoende is behandeld.

11. Brief van Plaatselijk Belang Steenwijksmoer en Werkgroep Zonneparken Steenwijksmoer van 18 maart 2019 over Voornemen gemeente Coevorden om zonnepark te bouwen in Steenwijksmoer.

Geagendeerd op verzoek van de Statenfractie PVV.

De heer Vorenkamp (PVV) deelt mee dat er geen insprekers zijn, omdat omwonenden het vertrouwen in bestuurders hebben verloren. De omwonenden hebben een heel ander beeld van een democratisch proces dan de bestuurders. De PVV vraagt GS hun opvatting te herzien dat onder draagvlak alleen de instemming van gemeenteraden wordt verstaan en vraagt de fracties wat zij vinden van deze vorm van draagvlak en participatie. De PVV wil weten of erop gerekend kan worden dat het in de toekomst anders zal gaan.

Samenvattende reactie van de fracties

OpDrenthe vraagt zich af of PS nog via haar eigen Omgevingsvisie een mening mag hebben over het democratisch besluit van de gemeenteraad van Coevorden. GroenLinks geeft dan dat er geen sprake is van aantasting van landschappelijke waarde, omdat dit stuk grond twintig jaar geleden al tot industriegebied bestemd was. Vanwege de bomen en de afstand tot de woningen, bestaat er geen overlast voor de bewoners. De gemeente Coevorden is tegemoetgekomen aan bezwaren. Er is online getekend, maar de zienswijze is slechts door 8,7% van de bewoners ingediend. FvD steunt de PVV bij het amendement op de omgevingsverordening. Ziet liever zonnepanelen op daken van huizen en bedrijven, dan zonneweiden. SP geeft aan dat de grond in Drenthe goedkoop is en dat de grote bedrijven al jaren geleden hun plannen op kavelniveau bij de gemeenten hebben neergelegd. Mogelijkheden voor de toekomst ziet de SP alleen als de Omgevingsverordening wordt aangepast en een meerderheid van de Staten daarvoor kiest. Bij het alsnog doorvoeren van het amendement in de Omgevingsverordening ziet de fractie een verbod van zonneakkers op landbouwgronden niet zitten, maar op natuurgronden eventueel wel. VVD vindt het teleurstellend dat het vertrouwen van de omwonenden weg is als een uitkomst niet is wat zij ervan verwachten. De VVD heeft zich ingespannen om de verschillende partijen met elkaar in gesprek te laten blijven en vindt niet dat de provincie tekort is geschoten. PvdD zou een amendement waarbij het onmogelijk wordt om zonneparken op landbouwgrond te zetten niet steunen, maar ecologische criteria in het amendement wel.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord

Gedeputeerde Stelpstra (vervanger gedeputeerde Brink) sluit zich in grote lijnen aan bij het betoog van de VVD. Qua ruimtelijk beleid is er geen reden om negatief tegen dit proces aan te kijken, het proces is volgens de regels gegaan. Participatie is voornamelijk aan de orde in de nieuwe omgevingsvisie en gedeputeerde Brink bekijkt of er rondom zonneparken een beleidsregel is uit te werken. De gedeputeerde ziet een referendum nog niet als oplossingsmogelijkheid om in te grijpen.

De voorzitter concludeert dat dit agendapunt voldoende is behandeld.

12. Brief van Stichting Laagfrequent geluid van 15 april 2019 over Jaarrapportage 2018 Stichting Laagfrequent geluid

Geagendeerd op verzoek van de Statenfractie PVV.

De heer Koopmans (PVV) vraagt aandacht voor een probleem in de nabije toekomst: de overlast door laagfrequente geluiden. De fractie stelt voor een leerstoel op te zetten voor het HBO in Drenthe i.c.m. een universiteit of andere school en vraagt aandacht voor gedane onderzoeken van o.a. het RIVM.

Samenvattende reactie van de fracties

GroenLinks staat achter dit verzoek en vraagt of GS aan het Nivel en de RIVM kunnen vragen hun websites te updaten met de nieuwe reviews uit 2019 die gepubliceerd zijn in medische tijdschriften. Het gaat om een landelijk probleem. De PvdA betwijfelt of Drenthe, als rustigste provincie van Nederland, wel de aangewezen plek is voor onderzoek en een leerstoel. Het lijkt de fractie dat nut en noodzaak onvoldoende zijn aangetoond voor een leerstoel. Zij oppert raadpleging bij huisartsenpraktijken om helderheid te krijgen in het probleem van overlast door laag frequent geluid. Volgens de SP hebben metingen alleen zin als er een wettelijke grond bestaat voor bezwaar tegen bestaande procedures en als de mogelijkheid bestaat om bij lagere overheden bezwaarprocedures op inhoudelijke gronden te starten. De SP vindt dat er voldoende onderzoek is verricht en vraagt om een compensatieregeling per woning. De PvdD heeft in de Tweede Kamer een verzoek gedaan om een pilot met tilsensoren uit te breiden met laagfrequent geluid en roept de andere fracties op hier ook naar te kijken. De PvdD staat achter een breedschalig onderzoek, maar betwijfelt of dat in Drenthe moet. Het instellen van een leerstoel vindt de fractie te ambitieus.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord

Gedeputeerde Stelpstra wil eerst het onderzoek van RIVM naar klachten, bronnen en regionale verschillen van laagfrequent geluid afwachten en dan kijken of daar iets meegedaan moet worden. Wellicht loopt dit onderzoek gelijk op met de onderzoeken van Borger-Odoorn, Stadskanaal en A en Hunze.

De PVV merkt op dat het onderzoek van de drie genoemde gemeentes niet over laagfrequent geluid gaat. LOFAR kan dit geluid wel meten. Er is een opstelling van deze lage-frequentie telescoop in de omgeving van Nieuw-Buinen - Exloo.

De voorzitter concludeert dat dit agendapunt afgehandeld is.

13. Gaswinning in Drenthe; brief van het college van Gedeputeerde Staten van 16 april 2019. Brief A.22 Schadeprotocol gaswinning kleine gasvelden (brief van 9 september 2019) kan hierbij betrokken worden.

Dit agendapunt is geagendeerd op verzoek van de Statenfractie VVD.

Op dit agendapunt hebben zich twee sprekers aangemeld, mevrouw J. van der Velde, namens Stichting Gas DrOVf en de heer J. Erland, namens Werkgroep stop gaswinning Marsdijk nu. De bijdragen van de sprekers zijn bij de samenvatting gevoegd. Een aantal fracties heeft verhelderende vragen gesteld aan de insprekers en de fracties bedanken de insprekers voor hun bijdrage.

De heer Smits (VVD), mede namens CDA wil duidelijk maken dat de Drentse politiek voor de belangen van haar inwoners staat. In essentie gaat het bij de vijf geformuleerde vragen over de inwoners die niet alleen tegen de instituties kunnen op boksen. Als het boren veilig is, zoals deskundigen beweren, kan er prima met omgekeerde bewijslast gewerkt worden, omdat schadevergoeding dan toch niet nodig is. Aan de fracties wordt gevraagd te kijken waar de invloed van het college mogelijk ligt.

Samenvattende reactie van de fracties

De PvdA is het in hoofdlijnen eens met de ingebrachte punten. De centrale vraag is of het stilleggen van de gaswinning in Groningen een intensivering van de gaswinning in de Drentse kleine velden

betekent. Vraagt aan GS welk effect het stilleggen van gaswinning uit deze kleine velden heeft op de energievoorziening in de nabije toekomst, pleit voor een onafhankelijk landelijk schadeloket voor schadeafhandeling, waarbij het principe van omgekeerde bewijslast geldt. Ook wordt verwezen naar het advies van de Technische commissie bodembeweging (Tccb).

D66 vraagt wat de risico's zijn voor versneld leeghalen van de kleine velden, of de ligging van de putten nog effect hebben en wat er ondernomen wordt tegen het weglekken van chemicaliën in het grondwater. Pleit voor een onafhankelijk orgaan of instituut voor productiecontrole en toezicht. GroenLinks staat achter de omgekeerde bewijslast en het nemen van verantwoordelijkheid binnen de fractie om te lobbyen in de Tweede Kamer. De fractie wil naast een goed schadeprotocol aandacht voor het voorkomen van schade. Zij vraagt of Drenthe een zienswijze heeft ingediend m.b.t. de verruiming van gasopslag van 5 naar 6 miljoen m³. SP onderschrijft de tekst van de VVD. Ook de SP is voor omgekeerde bewijslast en voor het in gesprek gaan met de Tweede Kamerleden om dit onderwerp landelijk op de agenda te krijgen. OpDrenthe ondersteunt de VVD, maar wil ook het IPO inschakelen voor een landelijke, uniforme regeling voor alle vormen van delfstofwinning. CU wil niet dat de gaswinning in Drenthe toeneemt doordat de gaswinning in Groningen wegvalt. Vraagt of de risico's voor schade en aardbevingen toenemen door gasopslag en wil een goed schadeprotocol dat ruimhartig wordt toegepast. PvdD constateert dat er tegen het advies van de Tccb in geen schadeprotocol komt. Dat de gaswinning in Drenthe doorgaat en de gasopslag verruimd zal worden. Daarom roepen ze op mee te doen aan de Klimaatstaking op 27 september 2019 te Den Haag. PVV constateert dat de ontwikkelingen betreffende gaswinning binnen Drenthe niet de goede kant op gaan en vraagt meer aandacht voor dit onderwerp door de krachten met andere provincies te bundelen richting het ministerie van EZ en de Tweede Kamer en door het inschakelen van het IPO.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord

Gedeputeerde Stelpstra is blij met de ontvangen steun van de fracties. Het advies voor een onafhankelijk schadeprotocol ligt er nu. De minister heeft verzekerd dat er geen nieuwe gaswinning ter compensatie van Groningen zal komen. Wel wordt er gas uit kleine velden ingezet en wordt er gas ingekocht. In Groningen is er sprake van een veiligheidsprobleem, bij kleine velden is er alleen sprake van materiële schade, die overigens wel vergoed moet worden. Er komen geen nieuwe concessies, maar binnen een concessie kunnen wel nieuwe winningsplannen komen. De SodM is de onafhankelijke organisatie die mijnbouw controleert. Drenthe heeft een zienswijze ingediend en het plan gasopslag loopt gelijk met de afbouw van de gaswinning in Groningen. Volgens de berekeningen in het plan neemt het risico op schade niet toe. De meeste schadezaken zijn nu afgehandeld. GS staan achter dit plan, omdat er sprake is van een bindende uitspraak van een onafhankelijke instantie voor schadebeoordeling en omdat het plan veel zekerheid en ontzorging voor inwoners biedt. S willen eerst het probleem voor gas oplossen, voordat er naar andere energieproblemen wordt gekeken.

De heer Smits (VVD) denkt dat er meer kans op succes is, als gedeputeerden en de Statenleden dit onderwerp gecoördineerd aanpakken t.b.v. de inwoners van Drenthe en dit onderwerp regelmatig laten terugkeren op de agenda.

De voorzitter concludeert dat dit agendapunt voldoende is afgerond.

14. Samenvatting van de vergadering 19 juni 2019 en de Lijst van toezeggingen

De samenvatting wordt vastgesteld conform het ontwerp.

Lijst van toezeggingen

Gedeputeerde Jumelet over toezegging van gedeputeerde Bijl nr. 5:

Publiek Vervoer is gestart met het opstellen van de uitgangspunten voor een uitgebreide evaluatie. Deze worden eind oktober vastgesteld door de Stuurgroep (bestaande uit wethouders namens de zeven regio's). De resultaten van de evaluatie worden voorjaar 2020 verwacht.

15. Ingekomen stukken OGB

Dit punt is op verzoek vóór punt 8 besproken.

Voorhangprocedures C.1, C.2 en C.3

C.1 *Subsidieverlening Groene Energie Afspraak STERCORE BV (brief van 9 juli 2019)*

De heer Zwiers (PvdA) en daarbij aansluitend de heer Bos (GroenLinks) vragen om uitgebreidere informatie om een inhoudelijk oordeel te kunnen geven. Ook vragen zij of de subsidie dan meteen verstrekt gaat worden.

Gedeputeerde Stelpstra zal proberen de komende Statenvergadering aan dit verzoek te voldoen en zal ook ingaan op de vraag of er meteen uitbetaald gaat worden.

C.2 *Toekennen subsidie project Vaart ZZ 59-60 te Nieuw-Amsterdam (brief van 10 september 2019)*

De heer Vegter (CDA) vraagt uitleg van het college hoe brief B.32 van de heer R. Hup gezien moet worden in het kader van de subsidieverleningen.

De heer Schomaker (PvdA) vraagt of het college op de hoogte is van deze situatie en of het college bereid is om de zorg van de Statenleden over te brengen aan de gemeente Emmen en de initiatiefnemer Attro Trading BV.

Mevrouw Zwaan (VVD) sluit zich bij beide voorgaande sprekers aan.

Gedeputeerde Stelpstra (vervanger gedeputeerde Brink) meldt dat het college op de hoogte is van de situatie. Het betreft een verschil in privaatrechtelijke sfeer. Het college beoordeelt op ruimtelijke aspecten en of het een verbetering is voor het gebied. Op 17 mei 2019 is een bezwaar tegen de omgevingsvergunning van 17 februari 2019 ingetrokken.

A. Brieven/mededelingen GS

A.6 *Stand van zaken na uitspraak PAS (brief 2 juli 2019)*

A.25 *Voortgang aanpak stikstofproblematiek (brief van 13 september 2019)*

De heer Vorenkamp (PVV) wil deze brieven samen als een punt agenderen.

A.9 *Aanpassing leningsvoorwaarden (brief 9 juli 2019)*

De heer Vegter (CDA) wil weten of de geboden oplossing van rente op 0% stellen en de eerst aflossing uitstellen tot augustus 2022 een realistische en haalbare oplossing is.

Gedeputeerde Stelpstra merkt op dat dit voorstel al twee bestuursperioden geleden voorgelegd is aan de Staten. Er werd toen al vanuit gegaan dat het bedrag niet op de rekening terug zou komen, maar de Staten wilden toch nog een kans geven om ontwikkelingen te blijven doen. Inmiddels gaat de stichting zijn activiteiten helemaal stoppen en zal er binnenkort wel een liquidatievoorstel komen.

A.11 *Energy Hub GZI Next Emmen (brief van 9 juli 2019)*

Mevrouw Potharst (PvdD) vraagt wat er in dit soort brieven precies met groen gas wordt bedoeld.

Gedeputeerde Stelpstra weet nu de exacte definitie niet, maar zal die nog doen toekomen. Verder wordt er gewerkt aan een visie op biomassa.

A.18 Regio Deals Natuurinclusieve Landbouw en Zuid- en Oost-Drenthe (brief van 15 juli 2019)

Mevrouw Kleine Deters (D66) verzoekt nadrukkelijk om de kleinere bedrijven en initiatieven in kaart te brengen om ze mee te nemen als input of stimulans voor anderen.

Gedeputeerde Stelpstra geeft dit door aan gedeputeerde Jumelet.

A.19 Wet vrachtwagenheffing (brief van 23 juli 2019)

Mevrouw Potharst (PvdD) vraagt welke ecologische effecten er zijn als gevolg van voorliggend besluit.

Mevrouw Vedder (CDA) vraagt of het gaat om de economische impact op de regio als vrachtwagens N-wegen gaan vermijden en zij buiten het heffingsnetwerk worden gehouden of, dat er wat anders wordt bedoeld.

Gedeputeerde Bijl geeft aan dat er gekeken is naar het economisch belang bij het aanwijzen van wegen waar heffing zal plaats vinden. Over ecologische effecten kan hij niets zeggen, maar hij denkt dat dit per saldo niet veel zal uitmaken.

A.24 Voortgang uitvoering Convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020 (brief 10 september 2019)

Mevrouw Kleine Deters (D66) vraagt welke aanvullende eisen de gedeputeerden willen stellen aan de bescherming van grond- en drinkwater.

Gedeputeerde Stelpstra merkt op dat deze brief is bedoeld om de stand van zaken door te geven. Bij grondwater wordt maatwerk per locatie geleverd. De gedeputeerden gaan uitermate kritisch om met de bescherming van grondwater.

Overige brieven

B.10 Brief van de Stichting Woudreus van 11 juli 2019 over Staan bomen in de weg (verkeersveiligheid N-wegen)

De heer Camies (FvD) vraagt of het zo is dat in de provincie bestuursleden bepalen of er bomen komen langs N-wegen en wat de zienswijze van de gedeputeerde hierop is.

Gedeputeerde Bijl is terughoudend met het kappen van bomen, ook als het gaat om verkeersveiligheid. Binnenkort komt er in het kader van het Klimaatakkoord een regionaal mobiliteitsplan waar een verkeersveiligheidsplan onderdeel vanuit maakt.

B.6 Brief namens Omwonenden Noord Lheeder es, Meten=Weten, Milieudefensie en diverse particuliere omwonenden van 28 juni 2019 over Onderzoek gewasbeschermingsmiddelen.

B.7 Brief van NMF en Stichting Bollenboos van 2 juli 2019 over Aanvullende zienswijze op bp2018.

B.9 Brief van Vereniging Meten=Weten van 8 juli 2019 over Gewasbeschermingsmiddelen.

Mevrouw Kleine Deters (D66) wil weten wat de vervolgstappen zijn in het proces rondom het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Er zijn zorgen om mens, dier, land, water- en luchtkwaliteit vanwege de hoge concentraties die zijn aangetroffen binnen en buiten de gebruiksperiode.

Gedeputeerde Jumelet kijkt naar de feiten uit het onderzoek van RIVM en is in gesprek met omwonenden, overheid en anderen over zorgen en oplossingen betreffende het gewasbeschermingsmiddelengebruik. Er wordt met het ministerie gekeken naar kortetermijn-oplossingen en op lange termijn hoe het gebruik teruggedrongen kan worden in ZO-Drenthe voor alle sectoren die deze middelen gebruiken. Eind oktober wordt dit onderwerp in de Kamer besproken en komen er ook een aantal moties aan de orde.

B.31 Brief van Stichting 't Brughoes van 14 augustus 2019 over Omzetverlies door (gedeeltelijke) afsluiting toegang dorp Tynaarlo i.v.m. aanleg rotonde.

Mevrouw Dijkers (SP) vraagt naar het antwoord op deze brief. Dit antwoord luistert nauw, daar het een maatschappelijk initiatief betreft met mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben.

Gedeputeerde Bijl zegt toe dat mevrouw Kleine Deters het antwoord nog te horen krijgt.

Toezeggingen

Gedeputeerde Stelpstra zegt toe de precieze definitie van groen gas nog te geven aan mevrouw Potharst.

Gedeputeerde Bijl zegt toe het antwoord van brief B.31 nog door te geven aan mevrouw Kleine Deters.

16. IPO-, SNN-, EU-aangelegenheden, NRK en verbonden partijen

De heer Vegter (CDA) vraagt in het kader van de verbonden partij WMD wat de stand van zaken is betreffende de getuigenverhoren van de voormalige toezichthouders en of een aandeelhouder de directie kan bewegen dit proces te beëindigen.

Gedeputeerde Jumelet i.p.v. gedeputeerde Bijl antwoordt dat er gesproken wordt over de voortgang van de bestuurlijke aansprakelijkheid. Gedeputeerde Bijl zal op de aandeelhoudersvergadering van 4 oktober 2019 naar de voortgang informeren en deze zo nodig agenderen. Daarna zullen PS hierover geïnformeerd worden.

17. Sluiting

Mededelingen van de voorzitter:

1. Op de volgende commissievergadering, 30 oktober 2019, zal op de sprekerslijst ook het vakje ingekomen stukken staan. De commissieleden worden verzocht hun naam en fractie in te vullen en de ingekomen stukken waarover zij korte verhelderende vragen willen stellen.
2. De Presidiumleden worden verzocht om te bespreken dat een agendapunt met 1 minuut spreektijd ondoenlijk is.

De voorzitter sluit de vergadering om 18.28 uur.

De volgende vergadering zal plaatsvinden op 30 oktober 2019.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie FCBE van 30 oktober 2019.

, voorzitter

, statenadviseur

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie OGB van 4 december 2019.

, voorzitter

, statenadviseur

Toezeggingenlijst Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie, 18 september , versie 17 oktober 2019

Naam	Omschrijving	Startdatum	Einddatum	Stand van zaken
Statencommissie korte termijn				
1. Schriftelijke informatie Interbestuurlijk Programma (IBP)	<i>Gedeputeerde Bijl</i> zegt toe schriftelijke informatie te verstrekken over de stand van zaken rond het IBP.	19.06.2019	30.10.2019	
2. Schriftelijke beantwoording vragen nav 1e bestuursrapportage	<i>Gedeputeerde Bijl</i> zegt toe een tweetal vragen bij de 1e bestuursrapportage over leningen revolverend financieren en een overschot over het herstructureringsfonds schriftelijk te beantwoorden.	19.06.2019	18.09.2019	√ Afgehandeld per brief van 25 juni 2019, 'Afdoening toezegging gedaan in de vergadering van de Statencommissie FCBE van 21 juni 2019 over vragen nav de 1e bestuursrapportage (LIS A.8 van PS vergadering van 3 juli 2019)
3. Informatiebijeenkomst 'Ik ben Drentse Ondernemer'	<i>Gedeputeerde Brink</i> zegt toe een informatiebijeenkomst te organiseren in het kader van 'Ik ben Drentse Ondernemer'	19.06.2019		√ Afgehandeld; deze zal plaatsvinden op 8 januari 2020 middels een werkbezoek.
4. Schriftelijke informatie	<i>Gedeputeerde Bijl</i> zegt toe schriftelijke informatie te verstrekken over leningen betreffende het 'Actieplan energieneutraal wonen'.	19.06.2019	30.10.2019	
5. Project Duurzaam Inzetbaarheid.	<i>Gedeputeerde Bijl</i> zegt toe de informatie m.b.t. Duurzaam inzetbaarheid, die beschikbaar is, te doen toekomen aan mevrouw Haan (GroenLinks).	03.06.2019	18.09.2019	√ Afgehandeld per brief van 10 sept. 2019 'Afdoening toezegging gedaan in de vergadering van Provinciale Staten van 3 juli 2019 over Eindverslag project Duurzaam Inzetbaarheid 'Zo doen we dat in Drenthe!' 2017 t/m 2018.

Statencommissie lange termijn (langer dan 3 maanden)

1. Health Hub Roden	<i>Gedeputeerde Brink</i> zegt toe dat winst bij de HHR terugvloeit naar de provincie. Het geld blijft beschikbaar voor de HHR om o.a. eventuele tegenvallers op te kunnen vangen.	28.03.2018	28.03.2019	√ Afgehandeld per brief van 25 mei 2019 (LIS A.7) en tweede helft 2019 volgt een informatiebijeenkomst. i.v.m. extra PS wordt bijeenkomst van 6 november verschoven naar 2020
---------------------	--	------------	------------	---

2. Regionaal ondermijningsbeleid	<i>De commissaris van de Koning</i> zegt toe wanneer het regionaal ondermijningsbeleid van het RIEC gereed is, de Staten hierover te informeren.	27.06.2018	15.05.2019	√ Afgehandeld per brief van 25 juni 2019 (LIS A.2)
3. Provinciale bijdrage monumentenzorg.	<i>Gedeputeerde Bijl</i> zegt toe in de Voorjaarsnota terug te komen op de provinciale bijdrage voor monumentenzorg nu van Rijksweg de bijdrage is toegenomen. Normaal gesproken verdubbeld de provincie de Rijksbijdrage dit is nu (5-12) met deze verhoging nog niet gebeurd.	05.12.2018	27.05.2019	
4. Openbaarmaking geheime rapporten rondom WMD	<i>Gedeputeerde Bijl</i> zegt toe zich in te zetten om de nu nog geheime rapporten (rapport van het forensisch onderzoek van Ernst & Young en de procestactiek van de WMD) nadat het juridisch traject is afgerond, openbaar te maken.	27.02.2019	11.12.2019	
Moties				
M 2017-24, Keurmerk veilig buitengebied	GS wordt verzocht om: 1. In overleg te treden met onder andere het RIEC Noord, het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid en de Drentse gemeenten om te onderzoeken op welke wijze, zoals bijvoorbeeld via het Keurmerk Veilig Ondernemen, aandacht gevraagd kan worden voor criminele activiteiten in het buitengebied. 2. De Staten over de voortgang te informeren vóór de Voorjaarsnota 2018	PS 15.11.2017	15.04.2018 19.06.2019 27.06.2018	√ Afgehandeld per brief van 5 juni 2018 (LIS A.9) Deel 1 van de motie: √ Afgehandeld per brief van 25 juni 2019 (LIS A.2) Deel 2 van de motie: √ afgehandeld bij brief van 5 juni 2018 (LIS A.9).
M 2018-24, Functieverbreiding van Drentse dorpshuizen	GS worden verzocht om: - Een inventarisatie te maken van de wenselijkheid en de mogelijkheid om dorpshuizen in Drenthe voor uiteenlopende faciliteiten geschikt te maken - Om op basis van deze inventarisatie experimenteergeld ter beschikking te stellen, om middels een aantal pilots de provinciale plus t.a.v. de gemeentelijke taken in de functieverbreiding van dorpshuizen en leefbaarheid te kunnen verkennen	PS 14.11.2018	15.05.2019	√ Deel 1 van de motie is afgehandeld per brief van 14 mei 2019 (LIS A.3) Deel 2 van de motie blijft staan.

<p>M 2019-1, Grensoverschrijdende samenwerking</p>	<p>GS worden verzocht om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zich er in het kader van een gemeenschappelijke lobbyactiviteit bij de Europese Commissie en het Europees Parlement voor in te zetten dat het INTERREG-programma Deutschland-Nederland met voldoende Europese medefinanciering voortgezet kan worden; - in samenspraak met verantwoordelijke branche-organisaties en, indien van toepassing, overige instanties te verkennen hoe de obstakels voor een wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties opgeheven kunnen worden; - in overleg met de Nederlandse regering te verkennen hoe de begeleiding van grensarbeiders op de arbeidsmarkt van de Euregio na 2020 - buiten het INTERREG-subsidieprogramma om - meerjarig gefinancierd kan worden; - in te zetten op verbetering grensoverschrijdende spoorverbindingen, met name de Wunderline Groningen-Bremen, de verbinding Emmen-Coevorden-Nordhorn-Rheine en de intercityverbinding Amsterdam - Hannover-Berlijn. 	<p>PS 14.11.2018</p>	<p>30.10.2019</p>	
<p>M 2019-6, Orange the World</p>	<p>GS worden verzocht om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zich aan te sluiten bij het project Orange the World en zo samen breed aandacht te vragen voor het bestrijden van geweld tegen vrouwen in Nederland en wereldwijd. - in Drenthe opzoek te gaan naar een gebouw of kunstwerk dat tussen 25 november en 10 december oranje kan worden uitgelicht. - dit in de media toe te lichten. 	<p>PS 03.07.2019</p>	<p>25.11.2019</p>	<p>√ Afgehandeld ter vergadering van de Staten op 3 juli 2019. De commissaris licht daar toe dat Drents Museum (het oude provinciehuis) in Assen zal oranje gekleurd worden tijdens de actie van Orange the world.</p>

M 2019-10, Universiteit van het Noorden	<p>GS worden verzocht om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - te anticiperen op het aanbod van de RUG en in gesprek te gaan met betrokken partijen, d.w.z. met vertegenwoordigers van RUG, maar ook met vertegenwoordigers van instellingen. - het besluit onder punt 1 te laten leiden tot gezamenlijk gedragen actie van de betrokken partijen. - medio december PS te rapporteren over de resultaten van bovenstaande punten. 	PS 03.07.2019	04.12.2019	
M 2019-14 Haal Skills naar Nederland	<p>Roepen het college op:</p> <p>Te onderzoeken of het mogelijk is om in 2021 of 2022 in Drenthe de landelijke finale te houden van de vak wedstrijden Skills Talents voor het VMBO Skills Heroes voor mbo-leerlingen.</p>	PS 09.10.2019		
M 2019-15 CETA	<p>Draagt het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe op om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mogelijke schadelijke gevolgen van het CETA-verdrag voor Drenthe onder de aandacht te brengen bij het kabinet, het IPO en het parlement; - de Tweede en eerste Kamer op te roepen om niet akkoord te gaan met CETA in de huidige vorm. 	PS 09.10.2019		

Toezeggingenlijst Statencommissie Omgevingsbeleid, 18 september 2019

Naam	Omschrijving	Startdatum	Einddatum	Stand van Zaken
Korte termijn Toezeggingen				
1. Actieplan Sociale energietransitie	<u>Gedeputeerde Stelpstra</u> zegt toe mee te willen werken aan een Statenontmoeting die PS met de nieuwe staten wil gaan te houden.	27.02.2019		
2. Commissie leefomgeving cieL	<u>Gedeputeerde Brink</u> zegt toe te overleggen met de cieL en de griffie om de staten een bijeenkomst van de cieL te laten bijwonen.	19.06.2019		
3. Evaluatie OV toegezegd in de PS-vergadering van 11 juli 2018	<u>19.6.19 Gedeputeerde Bijl</u> zegt toe navraag te doen bij zijn voorganger over de genoemde evaluatie en hierop terug te komen bij de staten.	11.07.2018	18.09.2019	√ Publiek Vervoer is gestart met het opstellen van de uitgangspunten voor een uitgebreide evaluatie. Deze worden eind oktober vastgesteld door de Stuurgroep (bestaande uit wethouders namens de zeven regio's). De resultaten van de evaluatie worden voorjaar 2020 verwacht.
4. Definitie Groen gas	<u>Gedeputeerde Stelpstra</u> weet nu de exacte definitie niet, maar zal die nog schriftelijk doen toekomen. Verder wordt er gewerkt aan een visie op biomassa.	18.09.2019		
Lange termijn Toezeggingen				

MOTIES				
M 2019-5, Bestrijding Eikenprocessierups	Roepen het college op: Samen met de gemeenten een effectief provinciaal bestrijdingsplan op te stellen voor 2020 waarmee gezondheidsrisico's en overlast orden beperkt; n waarin ook preventieve maatregelen worden opgenomen	03.07.2019		
M 2019-7, Biomonitoring Attero	Roepen het college op: Attero met klem te verzoeken het instrument van biomonitoring opnieuw in werking te stellen.	03.07.2019		